

Hvor vi bor...

Temaet for dette års Europæiske Møde for mennesker, som oplever fattigdom – holdt under det tjekkiske formandskab - var ”Hvor vi bor, hvad vi behøver”, brudt ned i undertemaerne bolig, basale serviceydelser og finansiel inklusion.

I sin åbningstale understregede hr. Marian **Hošek**, viceminister for socialpolitik, sociale serviceydelser og familiepolitik i Tjekkiet, at mange mennesker er påvirket af finansiel eksklusion og at de hårdest ramte ofre for høj gældsætning er de mest sårbare grupper. Viceministeren mente at et svar på dette var finansiel uddannelse i skolerne. Hošek omtalte også adgang til bolig- og huslejestøtte, det sidste ofte givet inden for sociale serviceydelser som en del af de basale serviceydelser, som må garanteres alle gennem kvalitetsbestemmelser, som hjælper mennesker til at blive selvhjulpne.

I sin tale bemærkede fru Eva **Szarvak**, delegeret til det 7. møde, at den finansielle krise påvirker alle medlemslande og forøger antallet af familier, som lever i fattigdom, fordi de mister deres arbejde, hjem og indkomst. Szarvak understregede også betydningen af Det Europæiske Møde som ”det eneste forum, hvor der lyttes til problemer og erfaringer, som er gjort af mennesker i fattigdom, og hvor det forstås”. Hun understregede også behovet for at iværksætte en samlet offensiv mod fattigdom.

Vi behøver...et stærkt socialt Europa

For de delegerede til det 8. møde var det klart, at de ønskede mere Europa, men kun hvis det er et mere socialt Europa, tættere på borgerne og i dialog for at udvikle en ny plan for samfundet. De ønskede mere synlige EU-handlinger som opfølgning på anbefalinger fra de Europæiske Møder. De understregede også, at det er vanskeligt at se at kampen mod fattigdom og social eksklusion stadig har prioritet for EU. De sagde, at påvirkningen fra og svarene på den økonomiske krise i mange tilfælde lagde et ubærligt pres på mennesker, som allerede lider under byrderne af fattigdom og social eksklusion.

Bolig

De delegerede opfordrede EU til at blive mere aktiv til at sikre at alle får adgang til en værdig bolig, som kan betales. De hilste EPSCO Rådets beslutning velkommen om at gøre ”hjemløshed og boligeksklusion” til et tematisk fokuspunkt for den åbne koordinationsmetode for social beskyttelse og social inklusion i 2009. De håbede, at dette ville generere fremskridt i medlemsstaterne til at tage fat på boligmangel og manglende adgang til billige boliger, som i stigende grad forårsager hjemløshed. Dette må forbindes med konkrete og påtrængende støtte til de hjemløse og foranstaltninger til at tackle den dårlige tilstand, som boliger til mennesker på lav indkomst er i. De håbede at dette tematiske fokuspunkt ville føre til politiske forslag og handlinger til at tage fat på disse realiteter.

De delegerede ”kan ikke længere vente” i hvad der allerede er en nødsituation. De foreslog **handlinger nu** for at tage fat på påtrængende boligbehov som at beslaglægge ledige boliger eller pålægge boligejere at udleje ledige ejendomme. De fremhævede det skandaløse i at **huse står tomme i små kommuner og landsbyer**, som udvikler sig til spøgelsesbyer. Som resultat forsvinder

de basale serviceydelser og folk bliver tvunget til at udvandre til større byområder, som igen medfører større pres på de begrænsede serviceydelser, som er der.

De delegerede understregede også at der er **meget vanskeligt for indvandrere- og romasamfund** at få adgang til en ordentlig bolig og at de er **chokeret over den vedvarende praksis i mange lande over at udsætte disse samfund** selv fra disse dårlige forhold uden at give dem nogen anvendeligt alternativ og diskriminere imod dem ved at tvinge dem sammen i adskilte områder med kun minimale serviceydelser.

EU skal gøre noget ved disse forhold og garantere at fundamentale rettigheder er respekteret af alle medlemslande. EU må også sikre at dets handlinger styrker medlemslandene i at udvide deres sociale boligbyggeri og stille strukturfondsmidler til rådighed for dette formål.

Basale serviceydelser

Med hensyn til sociale serviceydelser krævede de delegerede, at adgang til energi anerkendes som en fundamental rettighed. **Energi er et basalt behov** som kræver et offentligt svar, ikke et privat. Kun på den måde kan vedvarende serviceydelser til en pris, der kan betales, garanteres for alle. De delegerede hilste anerkendelsen af energifattigdom velkommen samt kravet om etablering af nationale handlingsplaner for at løse dette problem, som er indeholdt i EU's nye energipakke. De ønskede at vide, hvordan dette vil ske for at sikre at der tages effektive foranstaltninger for at tackle høje energipriser, lav indkomst og energi effektivitet og hvordan NGO'er og mennesker i fattigdom vil blive involveret i monitoreringsprocessen.

På samme måde bekræftede de, at **vand må forblive et offentligt gode.** De delegerede ønsker at leve i et bæredygtigt miljø og foreslog at alternativ energi betragtes som en beskæftigelsesfremmende sektor. **Alternativ energiproduktion skal kobles til lokalsamfund og skaffe jobmuligheder for mennesker, som bor i disse samfund, inklusiv uddannelse for at inkludere mennesker, som har været langtidsledige.** Genbrug af affald er også et område for jobmuligheder, som kan udvikles med lokalsamfunds og social økonomi initiativer.

Effektiv og billig offentlig transport, lokale/nærheds sociale ydelser (f.eks. børnepasningsordninger og små sundhedscentre), adgang til **information om rettigheder, leverandører af sociale ydelser, som lytter til brugernes synspunkter,** er alle del af en sikring af at basale serviceydelser svarer til folks behov. Det særlige problem, der ligger i at nedlægge serviceydelser i landområderne, blev fremhævet.

De delegerede krævede **en evaluering på EU-niveau af virkningerne af liberalisering og privatisering af serviceydelser af almen interesse,** herunder sociale serviceydelser, af kvalitet, tilgængelighed og pris. EU-forbrugernes charter om energirettigheder er afgørende, men der må tages skridt til at sikre, at medlemsstaterne publicerer det bredt på nationalt, regionalt og lokalt niveau og bevæger sig hen imod en obligatorisk EU-bestemmelse for serviceydelser af almen interesse. Dette er vitalt, hvis det skal sikres at disse væsentlige rettigheder garanteres og balancerer markedets frihed.

Finansiel inklusion

Finansiell inklusion var et væsentligt anliggende for mange af de delegerede. For mange familier og enkeltpersoner bukker under for **stor gældsætning**. Manglende adgang til bankkonti og manglen på offentlig lav-rente lån gør situationen sværere og driver mennesker i armene på **uformelle långivere**, som ofte kræver ublu høje renter. For at adressere disse realiteter skal **retten til en bankkonto være tilgængelig for alle, etiske opsparingsordninger (kreditforeninger) og mikro-kreditter** kan også være en del af svaret ligesom finansiell uddannelse.

Hovedkravet fra de delegerede er at se på årsagerne til stor gældsætning, som normalt er et spørgsmål om en utilstrækkelig indkomst til at dække udgifter til varer og tjenesteydelser. Løsningen må ligge i at sikre tilstrækkelige og tilgængelige minimumsindkomster i alle medlemslande, en anstændig minimumsindkomst, som sikrer at mennesker kan leve i værdighed, og ikke kun overleve. I denne forbindelse er det et stærkt krav **at EU følger op på forpligtelserne i anbefalingen om aktiv inklusion**, inklusiv forpligtelsen om en tilstrækkelig minimumsindkomst. Den igangværende høring om finansiell inklusion blev også hilst velkommen, og de delegerede understregede at EU må bevæge sig fremad i **anerkendelse af finansielle serviceydelser som offentlige og som serviceydelser af almen interesse** og **garantere retten til en bankkonto og lavt forrentede mål** gennem en fælles EU-retlig ramme.

Deltagelse

Udover at opstille disse krav delte de delegerede oplysninger om udviklingen i deres lande i relation til de områder, de diskuterede. De delegerede ønsker at være **aktører i udviklingen og gennemførelsen af anti-fattigdom politikker**. Deres forslag er **at reducere afstanden mellem økonomisk og socialpolitik** og at måle virkningen af alle politikker på adgangen til sociale rettigheder.

Det **europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse i 2010** må blive et stærkt år, hvor mennesker som oplever fattigdom bliver lyttet til og deres synspunkter taget alvorlig. Der må gøres reel fremskridt, så det "at blive født fattig ikke behøver at blive på livstid."

Levering af løsninger

Hr. **Spidla**, EU-kommissær for beskæftigelse, sociale anliggender og ligestilling, så ingen andre muligheder end at fortsætte fremskridt i retning af et Europa med større ligestilling. Det er nu, de mest sårbare grupper må støttes. Sociale sikringsudgifter vil stige stærkt i de kommende måneder. Men de menneskelige omkostninger ved krisen er ikke lette at bedømme.

Vi skal gøre alt for at gøre det muligt for alle at deltage i samfundet, sagde han.

Minimumsindkomster er vigtige men ikke nok. Adgang til en bolig er fortsat vanskelig. Der er ikke adgang til basal bankservice.

Der skal fokuseres på bolig, uddannelse og finansiell inklusion.

Hr. Spidla sagde også, at indsatser mod fattigdom og nedbringelse af forskelle mellem medlemslandene må gå hånd i hånd. 16 pct. af alle europæere lever under vanskelige forhold, men andelen er over 40 pct. i Polen, Letland og Litauen.

Han nævnte også, at politikker mod fattigdom skal integreres på tværs af andre politikker.

Fru **Weinandy** fra udvalget for social beskyttelse henviste først til en udtalelse af Hr. Vignon, direktør i Kommissionen, at ”den sociale dimension ikke kan leveres af socialpolitikken alene.” Altså må de sociale konsekvenser af alle politikker vurderes.

Idet hun henviste til nogle af de delegeredes skuffelse over den tilsyneladende mangel på fremskridt sagde fru Weinandy, at efter det syvende møde havde udvalget for social beskyttelse gjort boligforhold til tema for 2009, og hun opfordrede medlemsstaterne til at reportere i juni, hvad de har gjort på boligområdet.

Med hensyn til garanti for en minimumindkomst for alle i alle medlemsstaterne havde Rådet i december 2008 vedtaget principperne om aktiv inklusion, som indeholdt et krav om at yde minimumindkomst-støtte, som er i overensstemmelse med menneskelig værdighed.

”Fremskridtet er langsom, men sikkert. Der er gjort virkelige anstrengelser for at følge op på anbefalingerne fra disse møder, men problemet er at ”de fattige ikke kan vente”, sagde fru Weinandy.

Ludo **Horemans**, EAPNs formand, præsenterede hvordan anbefalingerne fra det syvende europæiske møde var blevet fulgt op. Han talte især om de anbefalinger og principper, som var blevet vedtaget om aktiv inklusion, som indeholdt en anbefaling om vedtagelse af aktiv inklusion med en tilstrækkelig minimumindkomst, så mennesker kan leve i værdighed. Han talte også om det europæiske parlaments arbejde om serviceydelser og anbefalingen om et direktiv om sociale serviceydelser af almen interesse. Han fremhævede også at det tematiske fokuspunkt for social OMC i 2009 er hjemløshed og boligeksklusion, som havde været en anbefaling fra det syvende møde. Han fortalte også, hvordan de Europæiske Møder havde fungeret som en katalysator for lignende nationale møder og involveret hundreder af mennesker med direkte erfaring i fattigdom. Op imod disse positive udviklinger i relation til rammerne på det europæiske niveau pegede han på, at de endnu ikke havde bevirket en tilstrækkelig påvirkning i virkelighedens verden til at udgøre en virkelig positiv forandring i fattigdommens og ulighedens realiteter i EU's medlemslande.

Hr. Czeslaw **Walek**, viceminister for menneskerettigheder og nationale minoriteter i Tjekkiet, understregede betydningen af Roundtable og gav løfte om at reportere mødets konklusioner i Sverige i oktober 2009. Han bekræftede også, at det tjekkiske præsidentskab ville fremme deltagelse af mennesker med erfaring i fattigdom i kampen mod fattigdom.

Mens de delegerede erkendte, at der gøres en indsats for at følge op på anbefalingerne fra møderne, var der fortsat en stærk opfordring til at få et klarere system for rapportering om, hvordan resultater fra møderne bliver fulgt op mellem møderne.